

Holýšov -Slepičí vrch
I. etapa výstavby bytových jednotek

záchranný archeologický výzkum
2004

Mgr. Jan Vladař, Mgr. Jana Richterová

ARCHEOS

společnost pro archeologii a památky
Nebahovská 1016, Prachovice 383 01
plzeňská kancelář: Hankova 10, Plzeň (tel. 377320886)
Jan Vladař (+420 / 776591271) Jana Richterová (+420 / 608121518)
E-mail: jan-vladar@volny.cz

Holýšov -Slepičí vrch I. etapa výstavby bytových jednotek záchranný archeologický výzkum

Úvod

Během května 2003 provedli pracovníci společnosti Archeos záchranný archeologický výzkum před zahájením stavebních prací v rámci I. etapy výstavby bytových jednotek na lokalitě Holýšov - Slepičí vrch.

Popis lokality

Stavební činností ohrožená plocha se nacházela na východním okraji obce, na svahu s pomístním názvem "Slepičí vrch". Stavební pozemek tvaru obdélníka přibližně o stranách 120 x 100 m ležel v severním svahu stoupajícím od bezejmenného pravostranného přítoku řeky Radbuzy ke kotě 498 m.n.m. Od západu stavební pozemek přiléhal k okraji strmé rokle sezónní vodoteče, která narušuje plynulé pokračování svahu. Východním směrem svah pokračuje, několikrát přerušen dalšími postranními roklemi, k pramenné pánvi pod vrchem Trní.

Geologické poměry lokality byly zjištěny vrtanou sondáží pro záměry stavby. Povrch tvořily písčité až jílovitohlinité zeminy s podílem úlomků podloží z fylitických břidlic (Zpráva o inženýrsko-geologickém průzkumu na staveništi 155 b.j. v Holýšově).

Plocha byla v minulosti zemědělsky využívána a na základě dostupných údajů nebyla v historickém období jiným způsobem narušena.

Postup výzkumu

Vzhledem k uvažovanému odstranění svrchní vrstvy zeminy na celé ploše stavebního pozemku byl záchranný archeologický výzkum zahájen zjišťovací sondáží. Strojem UDS s lžící o šířce 2,4 m s rovným břitem bylo ohroženou plochou kolmo na vrstevnice vedeno rovnoběžně 6 zjišťovacích sond v odstupech po 20 m. Hloubka sond byla korigována podle mocnosti svrchní, zemědělskou činností zasažené

vrstvy zeminy. Vzhledem k geologickému podmínkám na pozemku došlo z větší části k odhalení skalního, silně zvětralého podloží.

Během zjišťovací fáze záchranného archeologického výzkumu byla v pásu Sondy 5 při severním okraji zjištěna do podloží zahloubená jáma s nádobou obsahující žárový pohřeb.

Následně bylo přikročeno k další fázi archeologického výzkumu, během které byla strojem UDS skryta plocha v nejbližším okolí nálezu. Začišťováním skryté plochy byly postupně zjištěny další 2 žárové hroby. Celkem byla skryta plocha přibližně 20 x 35 m.

Nálezy

Veškeré nálezy se koncentrovaly v severozápadním cípu stavebního pozemku na ploše 5,25 x 5,25 m, kde se pod zemědělskou činností narušené svrchní vrstvou zeminy nacházelo ulehlé, žlutošedé jílovité podloží obsahující drobný štěrk. Na ploše byly prozkoumány 4 zahloubené objekty (Obr.03).

Obj. 1: kruhová jáma o průměru 350 mm, dokumentované zahloubení dosahovalo 200 mm. Objekt zcela vyplňovala keramická nádoba obsahující černou, kyprou zeminu s rozptýlenými zlomky kostí (do velikosti 5 mm) soustředěnými zejména při dně nádoby. Obsah o objemu 1,5 l byl odebrán k analýze. Výplň obsahovala také 5 ks atypických, okrových až světle šedých keramických zlomků o tloušťce střepu do 5 mm, odlišných od charakteru keramického materiálu nádoby.

Nádobu (Obr.09) bylo možno rekonstruovat pouze do výšky 170 mm, horní část nádoby včetně okraje byla zničena patrně zemědělskou činností. Průměr dna je 120 mm, průměr v maximální výduti je 310 mm. Tloušťka střepu klesá od 10 mm u dna po 7 mm ve výduti. Vnitřní povrch nádoby je hnědý, mezi dnem a výduti jemně drsný, ve výduti přechází v hlazený. Vnější povrch je, kromě drsného dna, hlazený, barva kolísá mezi odstíny hnědé s řadou stop po očazení. Sendvičový efekt je patrný pouze při vnější straně střepu, kdy na několika místech vystupuje tenká okrově zbarvená vrstva. Keramický materiál je jemný,

obsahuje však množství mléčně zbarvených úlomků patrně křemene s velikostí kolem 5 mm.

Obj. 2: kruhová jáma o průměru kolem 300 mm, dokumentované zahloubení dosahovalo 150 mm. Objekt vyplňovala zcela rozpadlá keramická nádoba, z původní výplně se dochovala jen tenká vrstva černé zeminy při dně nádoby obsahující rovněž rozptýlené úlomky kostí. Obsah o objemu 1 l byl odebrán k analýze.

Nádobu se nepodařilo rekonstruovat, charakterem odpovídala nádobě z Obj. 1. Nalezená část okraje (Obr.10), propadlá dovnitř nádoby, odpovídá průměru okraje hrdla přibližně 300 mm.

Obj. 3: Nepravidelná jáma o zjištěném průměru 400 mm, zahloubená 150 mm. Výplň obsahovala černou zeminu s drobnými zlomky kostí a kameny. Obsah o objemu 1 l byl odebrán k analýze. Dále obsahovala 10 ks světle šedých tenkostěnných (do 5 mm) zlomků keramické nádoby. Jeden střep doplňovalo ucho (Obr.10).

Obj. 4: Nepravidelná jáma oválného půdorysu o delší straně 1,20 m zahloubená 120 mm vyplněná zeminou zbarvené do cihlově červené barvy. Hranice objektu nebyly jasně zřetelné a plynule přecházely do zbarvení okolí. Rovněž charakter výplně objektu, kromě barvy, byl shodný s okolní zeminou.

Interpretace

Vzhledem k omezenému rozsahu výzkumu nelze učinit konečné závěry. Patrně byla zachycena jen část žárového, částečně popelnicového pohřebiště. Dva hroby byly prokazatelně umístěny v nádobě bez další výbavy, jeden hrob obsahoval zřejmě další menší nádobu. Třetí hrob byl jámový, ale rovněž obsahoval drobnou nádobu, patrně misku s uchem.

Hroby obklopovaly objekt, který patrně vznikl propálením zeminy pod ohništěm. Vztah objektu k okolním hrobům není zřejmý a zjištěná hloubka propálení cca 120 mm dokládá vystavení podloží dlouhodobému nebo intenzivnímu žáru.

Na základě omezeného množství nálezů, bez dalších charakteristických znaků, lze dobu využívání pohřebiště datovat orientačně do mladší doby bronzové.